

αὐτὸ κέντρον τοῦ ναοῦ καὶ εἰσερχόμενος εἰς αὐτὸ διὰ τῆς κεντρικῆς εἰσόδου τῆς λεγομένης ὠραίας πύλης ἀποπέμπεται αὐτὰ ἐπὶ τῆς ἁγίας τραπέζης) πολλαχ. *Βγῆκαν τὰ ἅγια* Πελοπν. (Λακων.) κ. ἄ. *Βγῆκαν τὰ πρῶτα ἅγια* Αἰν. *Ἐγύρτσαν τ' ἅγια* Χαλδ. *Δὲν ἔχει ὁ παππᾶς παιδὶὰ νὰ γυρίσῃ ἅγια* (δηλ. παιδιά, τὰ ὁποῖα νὰ προηγοῦνται τῆς μεγάλης εἰσόδου κρατοῦντα λαμπάδας καὶ θυμιατήριον) Σέρφ. *Ἄμα ἐγυρίσαν τ' ἅγια ἐβκέηκα 'ποὺ τὴν ἐκκληθᾶν* Κύπρ. *Ῥάλλουδι τὰ δεύτιρα ἅγια* (ψάλλεται ὁ λεγόμενος κοινωνικὸς ὕμνος) Αἰν. *Βγῆκαν τὰ δεύτιρα ἅγια* (ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τῶν ὑμνίων δώρων ἐπὶ τῆς ὠραίας πύλης ὑπὸ τοῦ ἱερέως ἐκφωνοῦντος «μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης προσέλθετε» γινομένη μετὰ τὸ πέρας τῆς μεταλήψεως ὑπ' αὐτοῦ καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ κοινωνικοῦ ὕμνου) αὐτόθ. *Μὰ τ' ἅγια ποὺ σηκωθήκανε σήμερα!* (ὄρκος) πολλαχ. *Ἐπισι 'ς τ' ἅγια* (ἐπὶ τοῦ μεθύσου. Ἡ μεταφ. χρῆσις ἐκ τῆς συνηθείας τῶν πιστῶν, συνήθως τῶν πασχόντων, νὰ πίπτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πρηνεῖς ἢ ὑπτιοὶ κατὰ τὴν μεγάλην εἰσόδον, ἵνα ὁ ἱερεὺς διερχόμενος ἄνωθεν ἐγγίσῃ αὐτοὺς ἐλαφρῶς διὰ τοῦ ποδὸς πρὸς ἱασιν) Σάμ. *Μὰ τ' ἅγια τῶν ἀγιῶ!* (ὄρκος) Μύκ. || Ἄσμ.

Δὲν εἶν' ἐδῶ κοντὰ ἐκκλησιὰ νὰ πά' νὰ πέσω 'ς τὰ ἅγια
κι ἂ δὲ μὲ γιάν' ἡ Παναγιά, ἡ ἀγάπη μ' ἔχει μάγια

Ρόδ. Πβ. ἁγία ἡ, 1. 2) Προστασία, φύλαξις Στερελλ. (Ἀργίν.): *Δὲν εἶν' καλὴ δ'λειὰ τούτ', εἶπα, ν' ἀφήσῃμ τὰ πρῶτα 'ς τ' ἅγια τοῦ Θεοῦ κι νὰ πάμ' 'ς νὰ ἱκκλησᾶ νὰ βάλουμ' νὰ ἀφουρισμάδα, μᾶς κλέφαν τὸν τράον μαθὲς* (ἐκ παραμυθ. πρῶτα = πρόβατα) 3) Ἐν τῇ φρ. τ' ἅγια τῶν ἀγιῶν ἡ ἐορτὴ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου τελουμένη τὴν 21^{ην} Νοεμβρίου (ὀνομασθεῖσα οὕτω διὰ τὴν πολλακίς ἐν τῇ ἁσματικῇ ἀκολουθίᾳ αὐτῆς ἐπαναλαμβανομένην φρ. «εἰς τὰ ἅγια τῶν ἀγιῶν» Σίφν. Τῆν. Χίος Ψαρ. κ. ἄ.: Γνωμ.

Ἄν τ' ἀγιοῦ - Φιλίππου δὲν ἔρω,
τ' ἅγια τῶν ἀγιῶν μὲ δέξου

(ὑποτίθεται λέγων ὁ χειμῶν, ὅτι ἂν δὲν ἐπέλθῃ τὴν 14^{ην} Νοεμβρίου, ἐορτὴν τοῦ ἀγίου Φιλίππου, θὰ ἐπέλθῃ τὴν 21^{ην} τοῦ αὐτοῦ μηνὸς κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Εἰσοδίων) Χίος

Ἄν τ' αἰ - Φιλίππου λείπω, | τ' ἅγια τῶν ἀγιῶ δὲ λείπω

(συνών. τῷ προηγουμένῳ) Σίφν. 4) Ἐν τῇ φρ. τ' ἅγια τῶν ἀγιῶν ὁ τόπος, ὅπου μένουν μετὰ θάνατον αἱ ψυχαὶ τῶν δικαίων Παξ.: *'Σ τ' ἅγια τῶν ἀγιῶν νὰ πάῃ ἡ ψυχὴ του!* (εὐχή).

ἁγία - Ἀνάστασι ἡ, Κρήτ. κ. ἄ. ἁγία - Ἀνάστασι Πόντ. (Οἶν.) κ. ἄ. ἁγί - Ἀνάστασι Κέρκ. Παξ. κ. ἄ.

Ἐκ παραθέσεως τοῦ ἐπιθ. ἁγία καὶ τοῦ οὐσ. Ἀνάστασι.

1) Ἡ ἐορτὴ τοῦ Πάσχα Κρήτ. Πόντ. (Οἶν.) κ. ἄ.: Φρ. *Καὶ τὴν ἁγία - Ἀνάστασι μὲ τὸ καλό!* (εὐχὴ λεγομένη ἐν καιρῷ τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς) Κρήτ. *Ἄγια - Ἀνάστασι νὰ οἰκονομᾶ!* (ἀντὶ ἡ ἁγία. Εἶθε νὰ ἐξοικονομῇ τὰς περιστάσεις, νὰ τὰς φέρῃ δηλ. ὅπως ἐπιθυμοῦμεν εὐνοϊκάς) Οἶν. 2) Πᾶσα Κυριακὴ (διότι συχνάκις ἀκούεται ἡ λ. ἀνάστασις ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἀκολουθίᾳ αὐτῆς, ἡ ὁποία κυριολεκτικῶς εἶναι ἀναστάσιμος) Κέρκ. Παξ.: *Σημαίνει ἐσπερινός, γιατί ξεμερώνει ἁγί - Ἀνάστασι Κέρκ. Σήμερα δὲ δουλεύουμε, ἔχονμ' ἁγί - Ἀνάστασι αὐτόθ. Ἀνθρώπος ποὺ δὲ σιμάρεϊ τὴν ἁγί - Ἀνάστασι, κακὸς τοῦ κακοῦ θὰ πάῃ* Παξ.

ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ἁγία - Βαρβάρα ἡ, σύνηθ. ἁγία - Βαρβάρα Ἀθῆν. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Λακεδ. Μεσσ.) Σῦρ. (Ἐρμούπ.) κ. ἄ. ἁγία - Βαρβάρα Πόντ. (Τραπ.) ἁγία - Βαρβάρα Κάρπ. αἰ - Βαρβάρα Πελοπν. (Κυνουρ. Λακεδ. κ. ἄ.) ἁε - Βαρβάρα Πόντ. (Κρώμν. Τραπ. Χαλδ.) ἁγιό - Βαρβάρα Πελοπν.

Ἐκ παραθέσεως τοῦ ἐπιθ. ἁγία καὶ τοῦ ὄν. Βαρβάρα. Τῶν τύπ. αἰ - Βαρβάρα, ἁε - Βαρβάρα καὶ ἁγιό - Βαρβάρα τὸ αἰ - ἁε - καὶ ἁγιό - μετεφέρθη ἐκ τοῦ ἁρσ. γέν., διότι τοῦτο καταστὰν ἄκλιτον ἀπέβαλε κατὰ μικρὸν τὴν σημ. τοῦ γέν.

Ἡ ἁγία Βαρβάρα, τῆς ὁποίας ἡ ἐορτὴ τελεῖται τὴν 4^{ην} τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου ἐνθ' ἂν.: Φρ. *Κρατεῖ τ' ἁγιό - Βαρβάρας τὰ κλειδὰ* (κάθεται ἀπρακτῶν) Πελοπν. || Γνωμ.

Ἄγία - Βαρβάρα γέννησε κι ὁ Σάββας ἀπεκρίθη
κι αἰς - Νικόλας ἔδραμε νὰ πά' νὰ τὸ βαφτίσῃ

(περὶ τῆς χιόνος, ἡ ὁποία ἄρχεται πίπτουσα ἀραιὰ καὶ διαλυομένη ἀπὸ τῆς 4^{ης} Δεκεμβρίου, πυκνοῦται δὲ καὶ καθίσταται ἀδιάλυτος καὶ συμπαγὴς τὴν ἐορτὴν τοῦ ἀγίου Νικολάου 6^{ην} Δεκεμβρίου. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 1,238 κέξ.) Κύθν. *Ἄε - Βαρβάρα φύσα, ἁε - Σάββα βρέξον, ἁε - Νικόλα δόντσον* (χιόνισον. Ἐπὶ τοῦ ἐνσκήπτοντος χειμῶνος κατὰ τὰς τρεῖς συνεχεῖς ταύτας ἡμέρας) Κρώμν. Τραπ. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Αἰγίν. Κάρπ. Κρήτ. Κύπρ. κ. ἄ.

ἁγία - Γαλατιανή ἡ, Κυδων. αἰ - Γαλατιανή Βιθυν.

Ἐκ παραθέσεως τοῦ ἐπιθ. ἁγία καὶ τοῦ ὄν. Γαλατιανή. Περὶ τοῦ ἁρσ. αἰ - τοῦ αἰ - Γαλατιανή πβ. ἁγία - Βαρβάρα.

1) Ἡ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου, ἡ ὁποία παρίσταται θηλάζουσα τὸν Χριστὸν Κυδων. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Κυδων.

2) Πανήγυρις τελουμένη ἐν ἰδίῳ ναῷ τὴν Δευτέραν τῆς ἐβδομάδος τοῦ Θωμᾶ. Αἱ συμμετέχουσαι ταύτης γυναικες εὐρισκόμεναι ἐν τῇ περιόδῳ τοῦ θηλασμοῦ πιστεύουν ὅτι θὰ αὐξηθῇ τὸ γάλα τῶν Βιθυν.

ἁγιάγισα ἐπιφών. Ἰμβρ.

Ἐκφράζει ἀνακούφισιν ἐκφερόμενον ὑπὸ τῶν καθημένων πρὸς ἀνάπαυσιν μετὰ μακρὰν κόπωσιν. Συνών. ἁγία 2.

ἁγιαγκάθι τό, Θεσσ. (Καλαμπάκ.) ἁγιάγκαθο Ἀττικ. Πελοπν. (Ἀργ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἁγιος καὶ τοῦ οὐσ. ἁγκάθι.

Τὰ φαρμακευτικὰ ἀγριόχορτα τῆς δημώδους οἰκογενείας τῶν ἀγκαθίων, κνίκος ἡ ἱεράκανθα (cnicus benedictus) καὶ κνίκος ὁ Συριακὸς (cnicus Syriacus) τῆς τάξεως τῶν συνθέτων (compositae). Συνών. ἀσπράγκαθο, καλὰ γκαθο. [**]

ἁγία - Δευτέρα ἡ, Πάρ.

Ἐκ παραθέσεως τοῦ ἐπιθ. ἁγία καὶ τοῦ οὐσ. Δευτέρα.

Ἄγία Δευτέρα (ἡ λ. δὲν σημαίνει ὠρισμένην ἡμέραν τοῦ ἔτους, καθ' ἣν ὑπάρχει ἀργία διὰ τὴν τελουμένην ἐορτὴν, ἀλλ' εἶναι κωμικὸν πλάσμα πρὸς δικαιολογίαν τῆς ἐξ ὀκνηρίας ἀργίας): Παροιμ.

Ἄγία - Δευτέρα τοῦ Χριστοῦ καὶ Τρίτη καὶ Τετάρτη
Πέμπτη καὶ Παρασκευὴ ποτὲ νὰ μὴ σὲ πιάσω

(ἐπὶ γυναικὸς ὀκνηρᾶς). Πβ. ἁγία - Καθίστρα.

